

Zastavme sa pri tejto mocnej a koncentrovanej výpovedi Pána Ježiša, ktorú nachádzame zapísanú v Evanjeliu Jána 8:32. Zamyslime sa nad poznaním, ktoré je poznaním pravdy, zamyslime sa nad pravdou ako takou a preskúmajme, o akom vyslobodení sa tu hovorí, z čoho a ako nás môže a aká pravda vyslobodiť.

Poznanie pravdy

Medzi pontským Pilátom a Pánom Ježišom sa udial zvláštny rozhovor, keď bol Ježiš krivo obvinený a predvedený pred Piláta (Ján 18). Pán Ježiš prehlásil ohromujúce svedectvo (Ján 18:37): „Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal pravde svedectvo.“ Pilátova reakcia je pozoruhodná, hovorí: „Čo je pravda?“ Je to veľká a dôležitá otázka: Čo je pravda? Akurát, že Pilát ju položil spôsobom, z ktorého znie skepsa až sarkazmus, spôsobom rečníckej otázky, spôsobom, v ktorom vlastne vyznáva, že pravdu nemožno spoznať. Vyrázilo to z neho skoro ako povzdych zúfalstva. Pred ním stojí ten, ktorý zvestuje pravdu, činí pravdu a sám je Pravdou, a Pilát si zúfa: Čo je pravda? Kde je pravda, kde a ako ju nájsť? Môžeme poznať pravdu? Jeden hovorí to, druhý hovorí tamto, ale akú máme istotu, že nájdeme a

spoznáme úplnú (celú a absolútnu) pravdu? Ľudia, odkedy bolo ľudstvo ľudstvom, si kladli túto otázku, a mnohí sa pýtajú aj dnes: „Existuje absolútna, objektívna pravda? Ak existuje, môže ju človek nájsť, odhaliť? Môže ju objaviť? Keď pravdu objaví, môže mať istotu, že je to naozaj pravda?“

Žijeme v ére postmoderny a relativizmu, kedy sa pravda veľmi nenosí. O pravde sa hovorí ako o niečom subjektívnom: Pre teba je toto pravda, pre mňa platí iná pravda. Každý máme svoju (subjektívnu) pravdu. Ak si spokojný so svojou pravdou a funguje ti, tak sa tomu teším, ale ja mám svoju vlastnú pravdu. Doprajme každému slobodu mať svoju pravdu a nejakou všeobecne platnou pravdou, nezávislou od človeka a jeho subjektívneho názoru (objektívnu pravdou), sa netrápme a nezaoberaťme, nepotrebujeme ju, stačí nám tá naša, subjektívna. Podobne ako s pravdou je to aj s morálkou a hodnotami. To je charakteristické pre súčasný svet a spoločnosť, v ktorej žijeme. Absolútne štandardy sa nenosia, sú tabu.

Napriek tomu človeka zaujíma poznanie pravdy. Chceme spoznať, ako funguje príroda, vesmír, ľudské telo, chceme tieto poznatky využiť pre skvalitnenie nášho života. Zaujíma nás aj, ako funguje ekonomika a ľudská spoločnosť, aká je história národov. Zaujíma nás dokonca, ako vznikol vesmír a život. Niekedy alebo niektorých z nás zaujíma aj to, či je tento život všetko, čo tu je, či je niečo aj po smrti a aký zmysel má naša existencia. Teda nás zaujímajú pomerne veľké pravdy o nás samých a o svete okolo nás.

Pomerne rýchlo zistíme, že sami nedokážeme všetko preskúmať a vybádať, a tak sa do veľkej miery v otázkach poznania spoliehame na vedcov, historikov, filozofov. Tiež pomerne rýchlo zistíme, že mnohí historici a filozofi sa v názoroch rozchádzajú a že vo vede sa mnohé vedecké poznanie (formulované pomocou teórií) často reviduje, prehodnocuje a nahrádza novším,

modernejším poznaním. Teda ľudské poznávanie je veľmi náročné a nákladné, napreduje len určitým tempom a ľudské poznanie má svoje hranice a obmedzenia. Niektoré z tých obmedzení sú principiálne. Napríklad nedokážeme vedeckými metódami preskúmať pôvod vesmíru alebo života, pretože sme nepozorovali jeho vznik (a ani dejinný vývoj) empiricky, a už ani nemôžeme, pretože ani pozorovanie, ani meranie nedokážeme realizovať dozadu v čase. Keď tomuto porozumieme, začneme si klásť otázku, či vôbec a ako môžeme spoznať pravdu o pôvode človeka a vesmíru. A sme späť pri tej pálčivej ľudskej otázke: Čo je pravda?

Je tu niekto, kto si nárokuje nesmierne veľkú požiadavku, že na túto otázku dokáže odpovedať, že pravdu dokáže zjaviť ľuďom, aby ju mohli poznať, a že to bude pravda úplná, celá, absolútna a objektívna. Je to Pán Ježiš Kristus, kto túto odpoveď dáva, a dal ju aj Pilátovi. Tá odpoveď je priama a jednoduchá. Pán Ježiš hovorí (Ján 18:37): „Ja som sa nato narodil a nato som prišiel na svet, aby som vydal pravde svedectvo.“ Pán Ježiš dokáže pravde vydať svedectvo preto, lebo pozná celú pravdu. Celú pravdu pozná preto, lebo on sám je tou pravdou. Pri inej príležitosti vyslovil takéto mocné vyhlásenie a svedectvo o sebe samom (Ján 14:6): „Ja som Cesta i Pravda i Život.“ Predstavte si človeka, ktorý je z mäsa a kostí, a tvrdí o sebe, že je Cesta, že je Pravda a že je Život. Ešte by sme možno pochopili, že je Cesta, teda, že nás niekam chce doviesť, byť nám vodcom. Ale ako môže byť Životom a Pravdou? Položil znamienko rovnosti medzi seba ako osobu a pravdu. Stotožnil sa existenčne s pravdou. Položil znamienko totožnosti medzi seba ako osobu a život. To môže urobiť len niekto, kto je zdrojom pravdy a zdrojom života, teda len sám Boh.

Ak jestvuje totožnosť medzi Pánom Ježišom ako osobou a pravdou ako takou, potom to má veľký dôsledok: Spoznať osobu Pána Ježiša znamená spoznať pravdu. Ak máme spoznať pravdu, musíme spoznať osobu a dielo Pána Ježiša Krista.

Ďalšie veľmi radikálne slová čítame na začiatku Evanjelia podľa Jána (Ján 1:1-4): „Na počiatku bolo Slovo a to Slovo bolo u Boha a to Slovo bol Boh. Ten, to Slovo bolo na počiatku u Boha. Všetko povstalo skrze neho, a bez neho nepovstalo ani jedno z toho, čo povstalo. V ňom bol život, a ten život bol svetlom ľudí.“ Na počiatku bolo Slovo. To Slovo nevzniklo na počiatku, nestalo sa na počiatku, ono už bolo na počiatku. A to Slovo bol Boh. Toto slovo na počiatku obsahuje celé poznanie, celú vedomosť, aká existuje, celú objektívnu, absolútnu a neomylnú pravdu, a navyše je živé, je to bytosť a osoba, má plnosť božích atribútov, toho Boha, ktorý je večný, nemá počiatok, nemá prvotnú príčinu, ktorá by ho zapríčinila, má všetku moc a všetko činí svojím slovom, stvorí takto všetko, čo existuje. Aká mocná a ohromujúca výpoveď je zahrnutá v pár slovách. „To slovo bolo u Boha a to slovo bolo Boh“ jasne ukazuje, že Pán Ježiš ako Boží Syn je rovnako božskej prirodzenosti/podstaty ako sám Otec, ktorý ho splodil vo večnosti, z ktorého pochádza a u ktorého bol odvždy. Je zdrojom života rovnako, ako je zdrojom života Otec. Len Boh má život sám v sebe, a živý bude len ten (zo stvorenstva), komu Boh život dá (vdýchne).

A nasleduje ďalšia obrovská výpoveď (Ján 1:14): „A on, to Slovo sa stalo telom a stánilo medzi nami...“ To večné slovo sa stalo telom, prišlo medzi nás zemských ľudí, aby medzi nami prebývalo, aby nám prinieslo milosť a pravdu. Boží jednorodený Syn sa stal Synom človeka (človekom). Stalo sa tak kvôli nám, aby sme z toho mohli prijať úžitok, aby sme mohli spoznať pravdu a byť vyslobodení.

Poznanie pravdy v osobe Pána Ježiša a poznanie Slova, ktoré sa stalo telom

Spoznať pravdu v osobe Pána Ježiša, spoznať Slovo, ktoré sa stalo telom, môžeme zo zapísaného Božieho slova, pretože Božie slovo je pravdivé (Ján 17:17): „... Tvoje slovo je

pravda“ a bolo nám dochované rýdze ako zapísané slovo (Židom 1:1). Z evanjelií sa dozvedáme, ako sa Slovo stalo telom. Poznávame osobu Pána Ježiša, jeho život a dielo vykúpenia. Z Božieho slova spoznáваме, že:

- a) Pán Ježiš bol splodený z Božieho Ducha a narodil sa zo ženy panny,
- b) je mu predpovedané, že bude po narodení Synom Najvyššieho (nie synom Jozefa),
- c) Boh Otec o ňom osvedčuje z neba, že je to jeho Syn,
- d) Satan, ktorému je do času daná moc nad týmto svetom, vie, že človek Ježiš je Božím Synom, a dá si v pokúšaní na púšti veľkú námahu, aby ho zvedol a zmariť Boží plán,
- e) Pán Ježiš už ako 12-ročný vyučuje ako ten, kto má moc, a nie ako ten, kto má len ľudskú múdrosť, a svedčil, že jeho otcom je Boh, a nie Jozef,
- f) Pán Ježiš prišiel, aby slúžil, a nie, aby mu bolo slúžené, prišiel zachrániť, nie odsúdiť,
- g) činil divy a zázraky, o ktorých svedkovia vedeli, že sú od Boha, svedčil o sebe, že je Boží Syn, hovorí Otcove slová, činí Otcove skutky,
- h) Ježiš musel ako nevinný Baránok Boží zomrieť na kríži, čo aj dobrovoľne a poslušne podstúpil,
- i) vstal z mŕtvych mocou Ducha na tretí deň, podľa Písem,

j) 40 dní po vzkriesení sa ukazoval v oslávenom tele učeníkom,

k) bol vzatý hore do Božej slávy k Otcovi, žije.

To všetko sa udialo podľa Božieho plánu spásy, bolo prorocky predpovedané a zapísané, a preto Božie slovo hovorí, že sa to udialo podľa Písma. Teraz už rozumieme tomu textu, ktorý hovorí: „To Slovo sa stalo telom, prebývalo medzi nami.“ Je to pravda, ktorú môžeme poznať, rozumieť jej a veriť jej.

No dobre, ale čo s tým? Aj výrok, že jahoda je červená, je pravda, ale aký to má dopad na ľudský život? Pravda o Ježišovi Kristovi a fakt, že On je Pravda, má obrovský dopad na ľudský život. Má závažný existenčný dopad a má závažný praktický dopad. Je to pravda, ktorá človeka vyslobodí.

Poznanie pravdy, ktorá oslobodí človeka

Pravda (absolútna a objektívna) teda existuje, je ňou Kristus ako osoba a je ňou Božie slovo ako zapísaná, zjavená pravda. Táto pravda je nám takto prístupná, nie je ukrytá, ani nám nie je k nej zamedzený prístup. Chceš poznať Pravdu? Môžeš ju spoznať, je ti k dispozícii. Nie je ďaleko od nikoho z nás. Teraz už teda vieme, čo je pravda a ako ju môžeme spoznať. Otázkou ale zostáva, ako a od čoho nás má vyslobodiť? Či predsa nie som ako človek slobodný? Či nemám slobodnú vôľu? Či sa nemôžem slobodne rozhodovať a slobodne činiť, čo sa mi len zapáči? Môžem to alebo tamto urobiť, alebo neurobiť. Môžem to alebo tamto povedať, alebo nepovedať. Môžem v srdci zaujať, alebo nezaujať taký alebo onaký postoj. Môžem mať taký cit, alebo aj nemať, voči tomu a voči tamtomu. Nie som úplne slobodný? Nemám slobodnú vôľu?

Skúsím to, ako to s tou našou slobodnou vôľou je, ilustrovať, zobraziť. Predstavte si človeka, väzňa, ktorý bol prichytený, spravodlivo odsúdený a sedí v cele. Tá cela má 3-krát 2 metre, je tam jedna posteľ, v rohu je WC. A ten človek, väzeň, je šťastný, že je slobodný. Môže si slobodne zvoliť, či si sadne na posteľ, alebo si na ňu ľahne. Môže ísť na WC, kedykoľvek sa mu zachce, môže urobiť 3 kroky tam a 3 kroky naspäť, alebo nemusí. Je to absurdný až parodický obraz o ľudskej slobodnej vôli, ale je výstižný. Skúsím iný. Predstavte si muža, alkoholika. Každý deň sa utvrdzuje v tom, že má slobodnú vôľu zvoliť si, že sa neopije, alebo zvoliť si slobodne si vypiť a opiť sa. A každý deň sa opije, je agresívny a zlý na manželku a deti, pobije sa v krčme. Je naozaj slobodný?

Takýchto príkladov by sme mohli predložiť veľa. Ale nezostaňme len pri ľudských príkladoch a ilustráciách. Pozrime sa, čo zjavuje Božie slovo o ľudskej slobodnej vôli. Je slobodná iba do určitej miery. A to, čím je obmedzená, je to, že nemá slobodu nezhrešiť. Ľudská slobodná vôľa neslobodne pracuje pre hriech, ktorému slúži, ktorý je jej pánom. Človek je sluhom, otrokom hriechu, a nie je v jeho moci to zmeniť (Ján 8:34): „Každý, kto činí hriech, je otrokom hriechu.“ Otroci či sluhy majú svojho pána a nie sú slobodní činiť svoju vôľu preto, lebo musia činiť vôľu svojho pána. O nás ľuďoch (ak alebo kým nie sme vykúpení) bez výnimky platí, že naším pánom je hriech. My 24 hodín denne pracujeme pre tohto pána. Všetci ľudia zhrešili, nikto na tejto zemi nie je slobodný, ale je sluhom hriechu. Je otrokom hriechu. Dokiaľ nie sme vyslobodení tou Pravdou, ktorou je Ježiš Kristus, sme pod mocou hriechu a nie sme slobodní. Pre hriech pracujeme, aj keď konáme „dobré skutky“. To je zvláštne, nie? Je to tak preto, lebo dobré skutky konáme pre vlastné ego, pre vlastný prospech a pre vlastnú spravodlivosť

(samospravodlivosť). Nie pre Božiu slávu. Preto aj v Jeremiášovi čítame, že naše spravodlivosti sú ako ohyzdné rúcho. Mohli by sme to preložiť možno ako špinavé, zahnisané obvazy na naše rany. Tými dobrými skutkami samospravodlivosti sme len plátali ten hnus a tú špinu, ktorá bola v hĺbke nášho srdca a ktorá vychádzala von. Lebo nie to, čo vchádza dnu, poškvŕňuje človeka, ale čo vychádza zvnútra jeho srdca, to poškvŕňuje človeka.

Je teda ťažké odpovedať si na otázku, či a z čoho potrebujeme vyslobodenie? Ak nám panuje hriech, potrebujeme vyslobodenie od hriechu. Od moci hriechu. A aké dôsledky má moc hriechu v našom živote? Smrť a večné zahynutie preč od tvári Pánovej, preč od pravdy a lásky, ktorou je Boh na večné veky. Potrebujeme teda vyslobodenie? Ja tvrdím, že potrebujeme. Vyslobodenie zo smrti, vyslobodenie zo súdu, vyslobodenie z viny, vyslobodenie z moci hriechu, vyslobodenie z hriechu ako takého, vyslobodenie z toho, akí sme veľmi obmedzení, kým sme v tejto zemskej porušenej schránke, vyslobodenie zo slabosti, z chorôb a mohli by sme menovať ďalej a ten zoznam by bol dlhý.

Ale myslím, že už sme uchopili tú ideu, že potrebujeme vyslobodenie. Existenčne ho potrebujeme, prakticky ho potrebujeme vo svojich životoch. Ako to vyslobodenie môžeme získať? „Poznáte Pravdu a tá Pravda vás vyslobodí.“ Poznáte Pána Ježiša Krista ako osobu, poznáte ho ako vtelené Božie Slovo. Božie Slovo je Pravda. Poznáte Božie Slovo a tá Pravda vás vyslobodí (Ján 8:51): „Amen, amen vám hovorím, že ak niekto zachová moje slovo, neuvidí smrti na veky.“

Varovanie a výstražný príklad

Pán Ježiš, keď tu bol v tele, sa ľuďom zjavoval ako pravda a pravdivo o sebe svedčil. Mohli vidieť jeho skutky, divy a zázraky, uzdravenia, kriesenie z mŕtvych, mohli počúvať jeho vyučovanie, dotknúť sa lemu jeho rúcha. A predsa mnohí z nich pravde neuverili a jeho ako Pravdu neprijali. Pán Ježiš im ponúka vyslobodenie skrze poznanie pravdy, ale oni odmietajú. Tvrdia o sebe, že sú slobodní, že vyslobodenie nepotrebujú. Klamú sami seba. A vypočujú si tú tragickú odpoveď od Pána Ježiša (Ján 8:37): „Moje slovo nemá miesta vo vás.“ Neprijali lásku k Pravde, ktorá by ich vyslobodila. Neuverili. A to nás vracia späť k Pilátovi. Pán Ježiš mu vydáva svedectvo. Pilát veľmi dobre vedel, čo sa v krajine dialo, vedel, čo sa dialo okolo Ježiša. Dokonca sám povedal, že na Ježišovi nenachádza viny. Chcel ho prepustiť. A Ježiš mu hovorí, že všetko, čo sa tam udialo, kým on je a všetko, čo urobil, je preto, aby vydal svedectvo pravde. A keď tej Pravde Pilát uverí, bude vyslobodený. A Pilátova odpoveď? „Čo je Pravda?“ Pohrdol pravdou, ktorá mu bola ponúknutá takpovediac „na tanieri“. Pohrdol Pravdou, ktorá stála pred ním ako vtelené Slovo.

A tak dnes hovoríme každému, kto ešte nie je vyslobodený v Kristovi: „Neurob to, čo urobil Pilát. Nepovedz: „Čo je pravda?“ Keď tá Pravda prichádza k tebe ako Slovo, ako svedectvo, ktoré ti vydáva vtelené Božie Slovo, pre nás dnes zapísané Božie Slovo, tak uver, prijmi tú pravdu a buď vyslobodený z moci a trestno-právnych dôsledkov hriechu.

Boh poslal svoje Slovo a prikázal: „Uver!“ To je sväté, Božie prikázanie. A dodáva úžasné zaslúbenie: „...a budeš spasený“. A tak chcem varovať a vyzvať každého, kto ešte nie je vyslobodený v Kristovi, aby neurobil to, čo urobil Pilát. Aby neurobil to, čo urobili Židia, ktorí neuverili, ktorí stále dookola hľadali výhovorky a zámienky, aby pravde nemuseli uveriť.

A pre tých, ktorí prijali túto Pravdu, má Písmo tiež varovanie (Lukáš 24:25): Nebuďme nezmyselní a spozdilí (pomalí, oneskorení) srdcom veriť všetkému, čomu nás vyučuje Božie slovo.